

D ů v o d y:

Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti podle čís. 9 písm. a) Šu 281 tr. ř. namítá zmateční stížnost, že skutek stěžovatelův nenaplnuje skutkových podstat Šu 81 a Šu 312 tr. zák., protože svědek B., jemuž se stěžovatel za současných urážek vzepřel, nebyl vzat do přísahy jako výpomocný zřízenec bezpečnostní stráže a protože jeho ustanovení nebylo oznámeno okresní správě politické. Stížnost, jež neuvádí, o která zákonná ustanovení opírá požadavek, k němuž námitka poukazuje, jest na omylu. Ovšem nařídil výnos státního ministerstva býv. Rakouska ze dne 13. března 1865, čís. 1153 st. m., že zřizenci obecních stráží bezpečnostních mají býti politickým úřadem okresním vzati do přísahy, má-li se jim dostati ochrany Šu 68 tr. zák. Než názor tímto výnosem projevový nemá v zákonech opory. Podle Šu 101 tr. zák. jest povaha té které osoby jako veřejného úředníka nezávislou na okolnosti, byla-li vzata do přísahy, či nic. Rovněž požaduje § 68 tr. zák., k němuž poukazují § 81 a § 312 tr. zák. co do kruhu osob jimi chráněných, předchozí vzetí do přísahy příslušným politickým úřadem jen u osob ustanovených pro dohled nad lesy, kdežto se v poukazu na úředníky, vyslance, zřizence a sluhy obecního úřadu nikterak o přísaze nezmiňuje. Ustanovení obecních zřizenců náleží bez další výhrady obecnímu výboru, případně podle názvosloví zákona ze 7. února 1919, čís. 76 Šb. z. a n. obecnímu zastupitelstvu. Nařizujeť § 32 obecního zřízení pro Čechy ze dne 16. dubna 1864, čís. 7 z. zák., že obecní výbor má obecnímu starostovi dáti k ruce potřebný personál, a že se obecní výbor, uzná-li za tím účelem potřebu ustanovení zvláštních úředníků a zřizenců, usnese na počtu a služném jejich, na způsobu jejich jmenování a jejich přísahy, jakož i na jejich požitcích odpočivných a zaopatřovacích. Ani v tomto zákoně o obecním zřízení, ani v jiných zákonech není předpisu, že k platnosti ustanovení obecního úředníka nebo zřizence obecním výborem je třeba, by bylo oznámeno okresní správě politické, a jí vzato na vědomost případně schváleno. Osobou v Šu 68 tr. zák. jmenovanou a zvláštní ochrany §§ 81, 312 tr. zák. účastnou stal se tedy svědek B. již tím, že byl příslušným orgánem obce F. přijat do služby výpomocného strážníka a pověřen výkonem této služby podle služební instrukce pro bezpečnostní stráž této městské obce platné, třebaže nebyl vzat do přísahy a třebaže nebylo jeho ustanovení sděleno okresní správě politické.

Čís. 1933.

Při spolupachatelství zodpovídá každá spolučinná osoba za celý výsledek jen, když vzájemné spolupůsobení je nesené a proniknuto týmhž zlým úmyslem.

Byl-li úmysl jednoho ze spoluzlodějů (§ 174 II a) tr. zák.) omezen pouze a výhradně na krádež věcí původně zamýšlených, nezodpovídá za výsledek činnosti ostatních spolupachatelů, jím nezamýšlený.

(Rozh. ze dne 20. března 1925, Zm I 778/24).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 15. října 1924, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174 II a), c) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Nalézací soud vzal za prokázáno, že obžalovaný Václav N. a stěžovatel Jan S. se smluvili na tom, že N. odcizí hostinskému T-ovi ze zásuvky stolku ve výčepní místnosti cigarety a že stěžovatel bude při tom dávat pozor, aby N. nebyl při krádeži překvapen; že stěžovatel svým chováním, totiž zpíváním a výskáním, chtěl odvrátit pozornost od N-a, což se mu také podařilo. Dále zjišťuje soud, že N. neodcizil ze zásuvky cigarety, nýbrž peníze, a že po činu oznámil stěžovateli, že odcizil peníze, aniž by byl udal obnos, poněvadž sám nevěděl, kolik vlastně odcizil, načež stěžovatel nabádal N-a k mlčení a smluvil se s ním, že druhý den se o odcizené peníze rozdělí. Na základě toho děje uznal nalézací soud oba obžalované vinnými zločinem krádeže, prohlásiv při posuzování viny stěžovatelovy za lhostejno, zda se s N-em umluvil pouze na krádeži cigaret, jelikož stačí zjištění, že jednal se spoluzlodějem ve společném úmyslu zlodějském, ve kterémžto případě zodpovídá za celou činnost pachatele. Zmateční stížnosti stěžovatele S-e, dovolávající se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) a 10 šu 281 tr. ř. nelze upřít částečného oprávnění. Dle zásady o spolupachatelství zodpovídá arci každá spolupachatelská osoba za celý výsledek, leč jen, když vzájemné spolupůsobení je nesené a proniknuto tímž zlým úmyslem. Jen tehdy, jest-li u všech spolupachatelů společný zlý úmysl, nelze jejich spolupůsobení rozčleňovati v jednotlivé dílčí skutky, nýbrž ručí každý z nich za jednání ostatních a zodpovídá každý za celkový výsledek společné činnosti. Při tom nevyžaduje spolupachatelství ani předcházejícího ani výslovného dorozumění, stačí i nahodilá, ovšem vědomá spolučinnost.

Nalézací soud přičítá stěžovateli krádež peněz, poněvadž jednal se spoluzlodějem N-em ve společném úmyslu zlodějském. Tento výrok ve své všeobecnosti bez bližšího odůvodnění a doložení konkrétními okolnostmi nestačí však k odsouzení stěžovatele pro krádež. Dle zjištění rozsudku byla oběma obžalovanými zamýšlena původně krádež cigaret. Kdyby krádež těchto věcí byla uskutečněna, nebylo by vzhledem ku prokázané činnosti stěžovatelově nejmenší pochybnosti o správnosti soudcovského výroku. Leč výsledek krádeže byl jiný, nežli jaký byl původně zamýšlen a tu je možno stěžovatele za tento výsledek činit s hlediska spolupachatelství zodpovědným jen tenkrát, lze-li o stěžovateli dle okolností případu důvodně za to míti, že byl odhodlán bráti podíl ať jakkoli i na tomto jiném výsledku a na činnosti jím podmíněné, jestliže tudíž jeho úmysl nebyl omezen pouze a výhradně na krádež určitého předmětu (cigaret), nýbrž nesl se ve své podstatě k tomu, odciziti i jiné věci, najmě peníze. Neboť, kdyby úmysl stěžovatelův byl omezen pouze na odcizení cigaret, bylo by lze jednání jeho považovati za společné

s jednáním N-ovým jen potud, pokud jednání tohoto směřovalo k odcizení cigaret, nemělo by s ním však nic společného v tom směru, pokud N. odcizil něco jiného. V tomto případě nebylo by lze u stěžovatele mluvit o úmyslu společném s úmyslem N-ovým a nemohlo by u něho pro tento nesouhlas úmyslu nastati odsouzení z důvodu spolupachatelství. Zda úmysl stěžovatelův měl širší rozsah, neomezený na krádež určitého předmětu (cigaret), lze zodpovědětí uvážením okolností případu. Pro onen předpoklad mluvila by sice okolnost, že stěžovatel nabádal spoluobžalovaného N-a, jenž mu učinil sdělení o odcizení peněz, k mlčení a že se s ním smluvil, že se druhý den o peníze rozdělí. Důvody rozsudku zdají se této argumentaci nasvědčovati, leč naprosté jistoty neskytají, takže správnost odsuzujícího výroku není pochybnou. Zmateční stížnost, vybudovaná na hořejších úvahách, je proto ve směru shora probraném důvodna i bylo ji vyhovětí a rozsudek zrušiti. Ihned ve věci samé rozhodnouti nebylo zrušovacímu soudu možno, poněvadž otázka co do úmyslu obžalovaného není ve skutkovém ohledu bezvadně rozřešena, důsledkem čehož bylo věc v rozsahu zrušení odkázati na soud prvé stolice k opětovnému projednání a rozhodnutí. Kdyby nalézací soud při novém hodnocení průvodů dospěl snad k přesvědčení, že úmysl stěžovatelův nesl se pouze k odcizení cigaret, bude mu, hledě k předpisu §u 263 tr. ř. po doplněném šetření uvažovati, zda stěžovateli nepadá k tíži pokus krádeže (zločin neb přestupek nedokonané krádeže), při čemž by přicházela v úvahu jako příčina nedokonání trestního činu buď náhoda, že cigarety byly tehda v dotčené místnosti uloženy na jiném místě, než v oné zásuvce, kterou N. otevřel, anebo po případě přeměna vůle hlavního pachatele, jenž, uviděv v zásuvce peníze, rozhodl se odciziti je místo cigaret, anebo zda nepadá jemu, pokud jde o peníze N-em odcizené, jiný trestný čin k tíži, na př. podílnictví zatajováním podle §u 185 tr. zák.

Čís. 1934.

Byl-li obžalovaný před vynesením rozsudku při hlavním přeličení uražen spoluobžalovaným, nemůže ho pro urážku na cti stíhati, nezačoval-li se podle druhého odstavce §u 263 tr. ř.

(Rozh. ze dne 20. března 1925, Zm II 15/25).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem:

Rozsudkem okresního soudu v Javorníku ze dne 16. září 1924 porušen byl zákon v ustanovení §§u 56 a 263 tr. ř., rozsudek ten se zrušuje a obžalovaná Marie W-ová sprostňuje es podle §u 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přestupek proti bezpečnosti cti podle §u 487 té. zák., jehož se prý dopustila tím, že dne 21. srpna 1924 při hlavním přeličení u zemského soudu v Opavě křivě obviňovala spoluobžalovanou Vandu G-ovou ze zločinu vyhnání plodů, spáchaných i na jiných osobách, aniž obviňování to šlo tak daleko, by nabylo vlastností, které tu podle §u 209 tr. zák. býti musí, by se stalo zločinem utržení na cti.